

■ Gi de Mopassan

23 iyul 2016

WWW.KASPI.AZ

HEKAYƏ
15

Qoca həkim zalda kaminin yanında oturub divanda uzanan xəstəylə söhbət edirdi. Əslində bu qadında ciddi bir xəstəlik yox idi. Sadəcə, o da başqa gözəl qadınlar kimi ən adı şeydən hirsələnir, hər xırda şeyi özünə dərd edirdi.

- Yox, həkim, - qadın ona dedi.- Mən heç vaxt ərimi aldadan qadını başa düşə bilmərəm. Əgər o ərimi sevməsə də özünü başqa bir kişinin ixtiyarına verməli deyil. Ərinə xəyanət edən qadın ərinin gözüne necə baxa bilər? Yalan və xəyanət içində sevgi ola bilərmi?

Həkim gülümsəyib dedi:

- Bu, çox asandır. Amma onu da bil ki, qadın sevgidən aqlını itirəndə sənə dediklərinin heç birini fikirləşmir. Xəyanəti ərindən gizlətmək məsələsinə gəldikdə isə qadınlarən "əl altı" neçə yolları var. Onlar bu yolla özlərini xilas edirlər.

Gənc qadın həkimin sözlərinə inanmaq istəmirdi.

- Yox, həkim, - o dedi. - Məncə, qadın belə çətin vəziyyətə düşsə qədər ondan çıxış yolu haqda düşünür. Həm də belə çətin vəziyyətə düşəndə kişilərlə müqayisədə qadınlar daha çox məsuliyyət hiss edirlər.

Həkim əlini qaldıraraq qadının sözünü kəsdi:

- Mən indi bir vaxt xəstəm olmuş bir qadının başına gələnləri sənə danışacam. Onu mən çox təbiyəli qadın hesab edirdim. Bu hadisə bir əyalet şəhərində baş verib. Bir gecə dərin yuxuda olanda mənə elə gəldi ki, şəhərdə yanğın həyəcanı var, yanğınsöndürən maşınlar həyəcan signalı çalır. Tez yuxudan ayıldım. Həyəət qapısının zəngi çalınırdı. Qulluqçu da dərin yuxuda idi, o da gedib qapını açmadı. Az sonra qapını döyməyə başladılar. Bir azdan addım səsləri eşitdim. Qulluqçum Cean otağıma girib mənə bir məktub verdi. Məktubda belə yazılmışdı: "Madam Lelievre çox xahiş edir ki, həkim Simeon dərhal onlara getsin".

Mən bir neçə dəqiqə götür-qoy edib öz-özümə dedim:

- Boş şeydir, yəqin hirsələnib. Çox yorğunam, heç hara gedən deyiləm.

Beləcə aşağıdakı qeydi yazıb Ceanə verdim.

"Həkim Simeon özünü yaxşı hiss etmir, gedib kolleqam cənab Bonnetə müraciət edin".

Mən məktubu zərfə qoyub Ceanə verdim, sonra gedib yatdım. Amma yarım saat sonra yenə də qapının zəngi çalındı, Cean otağıma girib dedi:

- Aşağıda yenə də kimsə var. Heç bilmirəm qadıncıdır, yoxsa kişi. Çünki başdan-ayağa qara şala bürünüb. Sənənlə danışmaq istəyir. Deyir ki, bu iki nəfər üçün həyat və ölüm məsələsidir.

Mən əlacsız qalıb yerimdən durdum, Cean dedim ki, həmin adamı otağıma gətirsin.

Bir neçə dəqiqə sonra Cean qara şala bürünmüş bir nəfərlə otağıma daxil oldu. Cean otaqdan çıxan kimi o qara şalı yuxarı qaldırdı. Bu, madam Berthe Lelievre idi. Cavan bir qadın. Üç il idi ki, şəhərdəki ən varlı bir tacirlə ailə qurmuşdu. Hamı deyirdi ki, bu tacir şəhərin ən gözəl qızıyla evlənib.

Qadının rəngi sapsarıydı. Sifəti dəli adamların sifətinə oxşayırdı. Əlləri də əsirdi. O iki dəfə danışmağa cəhd elədi, heç nə deyə bilmədi, nəhayət, kəkələyə-

kəkələyə dedi:

- Gəl, tez, tez, həkim. Sevgilim mənim yataq otağımda ölüb.

Qadın həyəcədən sözünü davam etdirə bilməyib dayandı. Az sonra yenidən sözünə davam etdi:

- Ərim klubdadır. Bir azdan o evə qayıdacaq.

Mən tez çarpayından durdum. Gecə paltarımnda olduğumu bir də onda bildim. Cəld geyindim, sonra dedim:

- Yarım saat əvvəl gələn sən idin?

- Yox, mən deyildim, qulluqçum idi, o da bilir hər şeyi.

Qadın azca dayanıb əlavə etdi:

- Qulluqçum bura gələndə mən evdəydim - onun yanında.

Qadın belə deyib hönkürdü,

Biz onu çarpayına qoyandan sonra mən onun üreyinə qulaq asdım, dodaqlarına güzgü tutub dedim:

- Gecdir, o ölüb.

Kaş bu sözləri deyəndə o qadını görəydin! Çox dəhşətli mənzərəydi.

Mən meyitə baxıb dedim:

- Onun saçını bir az səliqəyə salın.

Qulluqçu gedib ev sahibəsinin darağını gətirdi. O meyitin saçını daramaq istədi, amma həyəcədən əsirdi. Bunu görəndə madam Lelievre darağı ondan alıb meyitin saçını elə daradı ki, sanki sevdiyi işlə məşğul idi. Onun saçını daradı. Bığlarını barmağıyla burdu, saqqalını tumarladı. Sonra

necə keçdiyini bilmədik. Birdən faytonçunun üreyi getdi. Çox çalışsam da o hələ özünə gələ bilməyib. Mən gedib qonşuları köməyə çağırmaq istəmədim. Gəl, mənə kömək elə, onu aşağı düşürək. Onu öz evinə aparsam, evində ona lazımı dərmanları verib özünə gətirə bilərəm.

Cənab Lelievre təəccüblənsə də heç nədən şübhələnmədi. Şlyapasını çıxardı. Sonra "rəqibinin" meyitini götürdü, mən də meyitin ayaqlarından tutdum. Beləcə, meyiti aşağı düşürdük. Biz aşağı düşəndə madam Lelievre də əlində şam tutub yolumuzu işıqlandırırırdı. Biz həyətdən çıxanda mən meyiti dikəltdim, faytonçunu aldatmaq üçün üzümü

Kələk

için-için ağladı. Qəflətən onun göz yaşları kəsildi, o dedi:

- Təsəsməliyik.

Mən getməyə hazır idim, amma fayton sifariş verməyi unutmuşdum. Bunu ona deyəndə o dedi:

- Mən faytonla gəlmişəm. Onun faytonudur, onu gözləyirdi.

Belə deyib qadın yenə də qara şala büründü, biz evdən çıxdıq.

Faytonda o mənim yanımda oturmuşdu. Birdən o incə əlləriylə əllərimi sıxıb titrək səslə dedi:

- Ah, kaş biləydin, biləydin ki, mən onu necə sevirdim! Mən onu dəli kimi sevirdim. Altı aydır ki, onunla görüşürdüm.

- Evdəkilər oyaqdır?

- Hamı yatıb, yalnız bir qulluqçu bilir, o da oyaqdır.

Onun evinə çatanda fayton dayandı. Evdə sakitlik idi, hamı yatmışdı. Barmaqlarımızın ucunda ikinci mərtəbəyə qalxdıq.

Həyəcədən tir-tir əsən qulluqçu pilləkənin başında oturmuşdu, əlində də şam. Dedi ki, meyitin yanında oturmağa qorxub. Otağa girdik. Otaq tör-töküntü idi. Meyitin gicgahına qoyulan yaş dəsmalları yerə tullamışdılar. Bir tərəfdə kiçik vanna və stəkan vardı. Otaqdan sirke iyi gəlirdi.

Meyit otağın tən ortasında idi. Mən ona yaxınlaşdım, əlimi ona vurdum. Gözlərini açıb baxdım, nəbzini yoxladım. Sonra yanımda dayanıb tir-tir əsən qadınlara üzümü tutub dedim:

-Yaxın gəlin, mənə kömək edin, onu çarpayına qoyaq.

meyitin başını dizi üstə qoyub ona diqqətlə baxdı. Birdən darağı kənara tullayıb meyiti qucaqladı, dodaqlarını onun qulağına tutub nəse pıçıldadı. Elə bil meyitin onu eşidəcəyini gözləyirdi. Sonra ürəkparçalayan səslə dedi:

- Əlvida, əzizim!

Elə bu vaxt divar saati on iki dəfə vurdu, mən ayağa durub dedim:

- Saat on ikidir? Klub indi bağlanır. Madam, tez gəl, biz vaxt itirə bilmərik.

O dik qalxdı. Mən dedim:

- Gəl onu qonaq otağına aparın.

Biz onu qonaq otağına aparıb, onu divana uzadandan sonra işıqları yandırdım. Elə bu vaxt evin qapısı açıldı, səs gəldi. Madam Lelievre dedi:

- Roze, otağı da səliqəyə sal. Allah xətrinə, tez gəl, cənab Lelievre gəlir.

Cənab Lelievre pilləkənlərin başında olanda ona yaxınlaşdım dedim:

- Gəl, bədbəxt hadisə baş verib.

Sözümü eşidən cənab Lelievre damağında siqaret qapının ağzına gəlib dedi:

- Nə olub? Nə demək istəyirsən, əziz dost!

Mən ona bir az da yaxın gəlib dedim:

- Mən gəlmişdim ki, arvadının vəziyyətiylə tanış olam. Məni gətirən faytonçu da mənimlə qonaq otağına çıxdı. Mən arvadınla söhbət edirdim, vaxtın

meyitə tutub dedim:

- Gəl faytona minək, dost, az sonra hər şey yaxşı olacaq. Tezliklə hər şey geridə qalacaq. Bircə səni evinizə tez çatdırsaydım. Cəsarətli ol!

Mən belə deyəndə meyit qollarım arasından sürüşdü. Mən onun çiyindən bir şillə vurdum, onu faytona itələdim. Sonra özüm də faytona mindim. Hədsiz həyəcanlanan cənab Lelievre mənə dedi:

- Necə bilirsən, ciddi bir şey yoxdur?

Mən də gülümsəyib dedim:

- Yox.

Madam Lelievre qolunu ərinin boynuna dolayıb faytonun içinə baxırdı.

Mən onlarla sağollaşdım faytonçuya yola düşməyi işarə etdim. Yol boyunca meyit tez-tez üstümə yığılırdı. Onun evinə çatanda arvadına dedim ki, əri huşunu itirib, köməkləşib onu otağa apardıq. Bundan sonra ailəsinin fikrini yayındırmaq üçün başqa "oyun" oynadım. Nəhayət, gecə yasrısı evimə gəlib yatağa uzandım...

Həkim sözünü bitirəndə cavan qadın dedi:

- Yaxşı, bunları mənə niyə deyirsən?

Həkim yüngülcə baş əyib dedi:

- Demək istəyirəm ki, ehtiyac olarsa köməyimi əsirgəməm.

İngilis dilindən tərcümə edən:
Sevil Gültən